

Kristiansund kommune
I medvind uansett vær

Oppvekstplan 2019-2027

Innholdsfortegnelse

1. Forord	3
2. Innledning	4
2.1. Bakgrunn for en helhetlig oppvekstplan	4
2.2. Målgruppe	4
2.3. Planens oppbygning	5
3. Den varme byen	6
3.1. Hvor er vi i dag?	6
3.2. Hvor skal vi?	6
3.3. Hvordan kommer vi dit?	7
4. Den kloke byen	9
4.1. Hvor er vi i dag?	9
4.2. Hvor skal vi?	9
4.3. Hvordan kommer vi dit?	10
5. Den smarte byen	11
5.1. Hvor er vi i dag?	11
5.2. Hvor skal vi?	11
5.3. Hvordan kommer vi dit?	12
6. Den modige byen	13
6.1. Hvor er vi i dag?	13
6.2. Hvor skal vi?	13
6.3. Hvordan kommer vi dit?	14
7. Enhetenes egne handlingsplaner	15
8. Kunnskapsgrunnlag	16
9. Vedlegg	16
Vedlegg 1: Handlingsplan for Varm by-nytt forslag	17
Vedlegg 2: Handlingsplan for Klok by-nytt forslag	19
Vedlegg 3: Handlingsplan for Smart by-nytt forslag	20
Vedlegg 4: Handlingsplan for Modig by-nytt forslag	21

1. Forord

Pr 1.1.2018 har vi omlag 5.200 barn og unge mellom 0 og 18 år bosatt i Kristiansund. Det utgjør igjen drøye 20 % av befolkningen vår.

Barna og ungdommene våre har rett til en god oppvekst med helsetilbud, barnehagetilbud, grunnskoletilbud, videregående tilbud, fritid og hjelp når de eller deres familie behøver det.

Mange av rettighetene er lovfestet og det ligger også standarder for hvilken kvalitet tilbudene skal ha i lov og forskrift.

I Kristiansund har vi tidligere hatt egne planer for de ulike sektorene, bl.a. egne planer for barnehage og skole. Disse planene avløses nå med en felles helhetlig oppvekstplan for fremtiden!

Fremtiden er ikke noe den enkelte medarbeider i kommunen kan bygge. Det er igjennom samarbeid mellom tjenestene, med barnet og med foresatte at vi bygger fremtiden. Vi ønsker å sette barnet i sentrum og fokusere på hvordan vi i fellesskap skal skape en god oppvekst for våre barn og unge slik at de trives og mestrer sine liv.

Beslutningen om felles plan ble tatt i 2016, og arbeidet med planen har pågått siden januar 2017. Arbeidet har tatt noe tid, bl.a. for å sikre at oppvekstplanen henger sammen med Kommuneplanens samfunnsdel (vedtatt i 2017).

Denne planen er en overordnet strategiplan for oppvekstsektoren. Siden planen skal dekke alt fra helsestasjon til undervisning i 10. trinn, så er det bredde og helhet det er fokusert på. Vi kan ikke samtidig gå i dybden i denne planen – det må vi gjøre i handlingsplanene de neste årene.

Oppvekstplanen skal vise oss en retning på hvor vi ønsker og skal også vise ulike prioriterte strategier for hvordan vi skal komme dit. Det betyr at planen danner grunnlaget for:

- Utvikling og kvalitetsarbeid i oppvekstsektoren
- Politiske mål for oppvekstsektoren
- Enhetenes handlingsplaner

Barn og unge som skaper og lever meningsfylte liv – det er hovedmålet for Oppvekstplanen. Planen vil være et verktøy for politisk og administrativ ledelse i kommunen og enhetslederne i kommunen i det videre kvalitetsarbeidet for å gi våre barn og unge en enda bedre oppvekst.

Med barna og deres familier i sentrum!

Kristiansund, 16. oktober 2018

Christine Reitan

Kommunalsjef oppvekst

Revidering vår 2021

Kommunalsjefens strategiske oppvekstgruppe har over tid jobbet sammen med enhetene innen oppvekst med å få en god forankring av oppvekstplanen og en tydeligere handlingsdel av planen.

Dette har medført en revidert utgave av Oppvekstplan for Kristiansund kommune (2019 - 2027).

Endringene som er gjort er følgende:

- Det er ryddet i språk og formuleringer på mål og tiltak.
- Strategier i opprinnelig plan er omformulert til tiltak for å tilpasse planen til strukturen som ligger i kommuneplanens samfunnsdel.
- Det er unike tiltak til hvert mål. I opprinnelig plan stod hver strategi oppført på flere mål.
- Det er utarbeidet forklarende tekst under alle mål på hvordan tiltakene skal forstås.

Dette arbeidet er gjort for å forenkle videre arbeid ute i enhetene og svarer også ut PS 18/81 Vedtak av oppvekstplan for Kristiansund kommune 2019-2027:

- *Kristiansund kommune vedtar oppvekstplan for 2019 - 2027.*
- (...)
- *Bystyret ber om å få seg forelagt en sak der handlingsplanene for oppvekstområdet er samordnet.*

Videre arbeid med å sette aktiviteter til tiltakene vil fortsette i oppvekstsektoren samlet og for hver enkelt enhet.

Kristiansund, 5. juli 2021

Christine Reitan

Kommunalsjef oppvekst

2. Innledning

2.1. Bakgrunn for en helhetlig oppvekstplan

Barnehagen, skolen, PPT og enhet for barn, familie og helse (Forebyggende helsetjenester, barneverntjenesten og opplæringstjenesten) er viktige aktører rundt barn og familien, i tillegg til kultur, frivillige organisasjoner og annet støtteapparat. De bidrar alle inn i et barns oppvekst. Våre kommunale enheter har et ønske om å tenke helhetlig i forhold til oppvekst og å samle alt i en plan. Dette for å kunne se barnet og ungdommen i en kontekst.

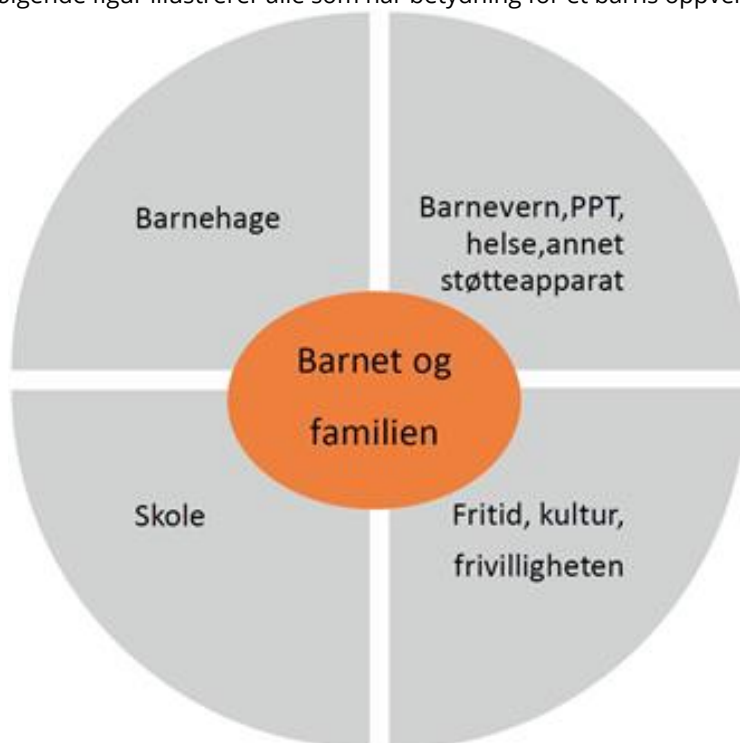
Våren 2016 ble det besluttet å ikke rullere styringsdokumentene Småspor for barnehage og Spor for skole, men å erstatte dem med en helhetlig oppvekstplan. Oppvekstplana er et resultat av samskapingsprosesser som er kjørt over tid, fra januar 2017 til april 2018.

- Januar 2017: Ansatte i oppvekst, kultur, foreldre, elever, politikere, næringsliv, frivillighet og tillitsvalgte deltok i fremtidsbildeskaping «Hvordan ønsker dere at oppveksten skal være i 2040?».
- Våren 2017: Alle enheter leverte inn sine situasjonsbeskrivelser til fremtidsbildet: «Hva vil barn/unge oppleve?» og «Hva betyr det for ansatte?».
- April 2018: Prosesser med strategi- og målskaping med representanter fra alle enheter innen oppvekst, kultur og Hovedutvalg for skole, barnehage og kultur.

2.2. Målgruppe

Denne planen er en overordnet strategiplan for oppvekstsektoren. Planen vil være et verktøy for politisk og administrativ ledelse i kommunen og enhetslederne i kommunen i det videre kvalitetsarbeidet for å gi våre barn og unge en enda bedre oppvekst. Enhetene skal utarbeide egne handlingsplaner på bakgrunn av oppvekstplana. Det ansvaret ligger til enhetslederne i kommunen.

Følgende figur illustrerer alle som har betydning for et barns oppvekst:

Oppvekstplana skal gjelde for oppvekstsektoren (illustrert ved den grå sirkelen), dvs. barnehage, skole, enhet for barn, familie og helse (som består av forebyggende helsetjenester, barneverntjenesten og opplæringstjenesten) og PPT (pedagogisk psykologisk tjeneste). Barnet og barnets familie står i sentrum. Familien er den viktigste arenaen for barn og unge. Barnehagen, skolen, PPT og enhet for barn, familie og helse hjelper barns oppvekst med å styrke og samhandle til det beste for barnet og barnets familie. Annet støtteapparat, kulturenheten, frivillige organisasjoner, samfunns- og næringsliv vil også være viktige aktører i et barns oppvekst.

Oppvektplassene bygger på samfunnsdelen av Kommuneplan for Kristiansund. Kristiansund har sin plass i et globalt fellesskap der mennesker, byer og land påvirker hverandres livsbetingelser. FNs bærekraftsmål gir verden et felles målbilde å jobbe mot.

Kommuneplan for Kristiansund tar opp 10 av bærekraftsmålene med tilhørende overordnede målformuleringer. De 10 bærekraftsmålene, og intensjonene som ligger implisitt i disse er samlet under fire bybeskrivelser: en varm, en klok, en smart og en modig by.

Kommuneplan for Kristiansund finner du [her](#):

Barn og unge som skaper og lever meningsfulle liv

Hovedmålsettingen er at vi har barn og unge som mestrer livene sine i dag og i fremtiden, og som skaper og lever meningsfulle liv. Alle har ulike forutsetninger, men det dreier seg om å gjøre barn og unge i stand til å føle livsmestring. For å få barn og unge som mestrer livene sine i dag og i fremtiden, er vi avhengig av deres familie. Familien er den viktigste arenaen for barn og unge.

Vi ønsker å legge til rette for best mulig fysisk og psykisk helse, kompetanse og læring, samhandling med andre, og barn og unge som er kreative og utforskende. Vi ønsker å styrke dette arbeidet og samhandle til det beste for barnet og barnets familie. For å få til det må vi ha innslag av varme, klokhet, smartheit og modighet i oppveksten. Hva ligger i det å være varm, klok, smart og modig når det gjelder oppvekst?

2.3. Planens oppbygning

I kapittel 3–6 ligger en beskrivelse av hvor vi er i dag, hvor vi skal og hvordan vi kommer dit under hver by.

Hvor er vi i dag?

Her presenteres statistikk og fakta hentet fra Folkehelseprofilen for Kristiansund 2018, Møreforskning Voldas rapport: "Levevilkår i Kristiansund – et forprosjekt" fra 2010, brukerundersøkelser for barnehagene (sist gjennomført 2016), Elevundersøkelsen (2017), Udir Skoleportalen og Ungdataundersøkelsen fra 2017 og fra styringsdokumenter.

Hvor skal vi?

Her presenteres et bilde for hvor vi er hvis vi har lyktes i å skape en varm, klok, smart og modig oppvekst. Hva skal barn oppleve? Hvordan må ansatte jobbe? Dette bildet er basert på situasjonsbeskrivelser som er levert inn av enhetene innen oppvekst. Situasjonsbeskrivelsene er en grundigere beskrivelse laget ut fra fremtidsbildene "Hvordan ønsker du at fremtidens oppvekst for barn og unge i Kristiansund skal være i 2040?", som ble laget av representanter fra FAU, elevråd, ansatte i oppvekst, frivilligheten, næringslivet og politikere i workshops.

Hvordan kommer vi dit?

Her presenteres overordnede mål for oppveksten i Kristiansund og hvilke tiltak vi skal ha for å nå målene. Målene og tiltakene er laget i samskappingsprosesser med enhetsledere i oppvekst, tillitsvalgte og representanter fra kultur og samfunnsutviklingsavdelingen.

Den endelige prioriteringen av mål og tiltak er gjort av Hovedutvalg for skole, barnehage og kultur.

Situasjonsbeskrivelser, mål og tiltak er samlet under den byen de hører til. Kapittel 7 tar for seg hvordan det videre skal jobbes med utarbeidelse av handlingsplaner.

Til slutt lenkes det til viktige grunnlagsdokumenter.

3. Den varme byen

3.1. Hvor er vi i dag?

Alle gravide og barn møtes av jordmor og helsesøster på helsestasjon og på hjemmebesøk. Familier som behøver ekstra oppfølging har også tilbud om tverrfaglig helsestasjon.

Barn, familie og helse og avdeling for forebyggende helsetjenester har ansvaret for skolehelsetjenesten og fysioterapitjeneste til barn og unge.

Det er etablert skolehelseteam på alle skolene. Avdelingen har også psykisk helsetjeneste for barn og unge, der både barn og ungdommer og deres familier får et tilbud ut over det skolehelsetjenesten tilbyr.

Barn, familie og helse og avdeling for opplæringstjenester har ansvaret for spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder med særlige behov. Spesialpedagoger og minoritetsspråklig veileder bistår barnehagene med veiledning. Avdelingen har også ansvar for logopedtjenester til barn i barnehage og skole.

I 2017 har 4,5 % av Kristiansunds befolkning mellom 0 og 17 år tiltak fra barnevernet. Tilsvarende tall for fylket er 3,9 %.

PPT for ytre Nordmøre er en interkommunal tjeneste. Tjenesten har etablert et eget veiledningsteam som bistår barnehagene og skolene med veiledning opp imot problematikk på relasjoner, gruppe- og klasseledelse og mobbing.

Elevene i Kristiansund sier at de i stor grad trives på skolen og at de opplever at de har et trygt miljø. Siste elevundersøkelse (2017) viser at 6,6 % av våre elever opplever mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere. Dette er helt likt med landsgjennomsnittet, men det er ulikheter mellom skolene i Kristiansund, både på barnetrinn og ungdomstrinn når det gjelder trivsel og mobbing.

19 % av ungdomsskoleelevene i Kristiansund melder om at de har vært beruset. Tallene for fylket og landet ellers er henholdsvis 13% og 12 %. En signifikant høyere andel av unge i Kristiansund melder om at de sliter med psykiske vansker enn landet for øvrig (Ungdata 2017).

3.2. Hvor skal vi?

Hvordan opplever barn og unge at oppveksten er varm?

Barn og unge opplever å bli inkludert, og lærer å mestre til tross for ulike forutsetninger. Barn og unge får anledning til å utvikle sosiale ferdigheter og være del av et fellesskap preget av aksept for ulikheter. De opplever å bli respektert.

Barn og unges interesser ivaretas i hverdagen, og de opplever medvirkning. Barn og unge opplever vennskap og gode relasjoner til andre barn og voksne. De gis rom for fysisk utfoldelse og lek. Barn og unge som har særskilte behov eller som sliter psykisk får hjelp og støtte for at de skal fungere godt.

Hvordan jobber de ansatte?

Ansatte jobber for å gi tilbud av god kvalitet preget av tidlig innsats, inkludering, sosial utjevning og individuell tilpasning. Ansatte har et særlig ansvar for å fange opp barn og familier i risiko og å tilby/formidle hjelp til disse. Det kan være lavinntektsfamilier eller familier med risikofaktorer som vold, rus, fysisk/psykisk sykdom o.a. Ansatte veileder barn og unge i å stå i utfordringer på en god måte. De legger vekt på positiv relasjonsbygging og grensesetting. De jobber aktivt for et godt og trygt læringsmiljø. Ansatte er «støttende stillas» og tilbyr støtte og veiledning der det trengs. De har god kompetanse på å bistå barn med psykiske vansker. De legger til rette for at barn kan være i fysisk aktivitet og lek i løpet av dagen.

Fem mål som sikrer at oppveksten er preget av varme

- Vi samarbeider tverrfaglig og flerfaglig, og har barn og ungdoms livsmestring i sentrum.
- Alle barn og unge opplever at de er inkludert og del av et fellesskap, som gjør at de får muligheten til å leve et meningsfullt liv.
- Alle barn og unge i Kristiansund opplever fremtidsro og gis redskaper til å tro at de mestrer fremtiden.
- Alle barn og unge opplever aksept for hvem de er, hva de tror på og hvem de forelsker seg i.
- Alle barn og unge i Kristiansund har en god fysisk og psykisk plattform for å være seg selv.

3.3. Hvordan kommer vi dit?

Vi samarbeider tverrfaglig og flerfaglig, og har barn og ungdoms livsmestring i sentrum.

Tiltak:

- *Samlokalisere kompetanse og jobbe for mer samhandling mellom tjenestene.*
- *Bruke ambulerende team som jobber over tid i enhetene.*
- *Utvikle et system som sikrer at samarbeid og ansvarsfordeling fungerer.*
- *Skape en delings- og utviklingskultur (blant utførerne av tjenestene).*
- *Invitere enheter som jobber med barn og unge til «tegnbordet» for å utarbeide konkrete forslag til hvordan samhandling og/eller samlokalisering best kan gjøres i kommunen for å oppnå synergier mellom enhetene.*

Hvordan forstå tiltakene:

Vi samhandler bredt - helse, kultur og frivillighet i skole, barnehage og SFO.

Vi samordner tverrfaglige tjenester gjennom å organisere felles møtedager/treffpunkt for å kunne samarbeide lettere.

Vi kjenner til hverandres kompetanse og driver god intern markedsføring.

Alle barn og unge opplever at de er inkludert og del av et fellesskap, som gjør at de får muligheten til å leve et meningsfullt liv.

Tiltak:

- *Gi barn og unge mulighet til å utvikle livsmestring.*
- *Vi har verktøy for å forhindre mobbing.*
- *Vi skal planlegge etter styrt bosetting.*
- *Gi alle barn og unge tilgang på et variert og godt fritidstilbud uavhengig av familiens økonomi.*
- *Involvere frivillige organisasjoner og innbyggere.*
- *Barnehage-skoleområdene skal være tilgjengelige for nærmiljøaktiviteter.*

Hvordan forstå tiltakene:

Vi jobber systematisk slik at alle barn og unge sikres et godt oppvekstmiljø, blant annet gjennom systematisk observasjon, analysearbeid og tiltak for enkeltbarn og grupper.

Vi har fokus på å tilpasse til den enkeltes forutsetninger og at alle er inkludert i et fellesskap.

Vi går kontinuerlig gjennom våre fritidstilbud slik at de er attraktive og varierte, og gjør de kjent gjennom oppdatert informasjon om de ulike fritidstilbudene på kommunes hjemmeside.

Vi sørger for at kultur- og fritidsaktiviteter gjøres tilgjengelig for barn og unge, uavhengig av ressurser bl.a. ved bruk av utstyrssentral og opplevelseskort.

Vi sikrer tilgjengelighet på oppvekstområdene ved å arbeide for universell utforming, bilfrie områder og trygge veier med sykkelstier og gangveier.

Vi bruker nærmiljø og friluftsområder aktivt som arena for læring, lek og fysisk aktivitet.

Alle barn og unge i Kristiansund opplever fremtidstro og gis redskaper til å tro at de mestrer fremtiden

Alle barn og unge har en solid psykisk og fysisk plattform - opplever aksept for hvem de er, hva de tror på og hvem de forelsker seg i

Tiltak:

- *Utvikle et godt grunntilbud og i tillegg tilby et styrket tilbud med fokus på psykisk helse.*
- *Alle barn og unge deltar i planlegging, gjennomføring og evaluering av egen hverdag.*
- *Vi legger til rette for at vi har ansatte med relevant kompetanse om barn og unges utvikling og sosialisering.*
- *Vi har ansatte som framsnakker og verdsetter mangfold.*
- *Gi barn og unge en helsefremmende oppvekst.*

Hvordan forstå tiltakene:

Vi har fokus på prosesser som ruster barn og unge til å takle medgang og motgang og til å mestre fremtiden på en best mulig måte.

Vi arbeider forebyggende med barns fysiske og psykiske helse bl.a. gjennom felles forebyggende tiltak og en tilgjengelig hjelpe- og helsetjeneste. Vi har også god samhandling mellom tjenestene internt og eksternt for å tilby individuell hjelp for de som trenger det.

Vi samarbeider og samhandler bredt med kunst, kultur, frivillighet og næringsliv slik at barn og unge får ulike erfaringer og muligheter til å oppleve kreativitet og mestring.

4. Den kloke byen

4.1. Hvor er vi i dag?

Vi har et mål om at minimum 92% av barna mellom 1-5 år skal gå i barnehage. Andelen har økt de siste årene og målet om minst 92% andel er nådd. Økningen har skjedd parallelt med at det er innført ulike ordninger med inntektsgradert foreldrebetaling i barnehagene.

I skolen har læringsresultatene bedret seg over tid. Elevene på 5., 8. og 9. trinn skårer på nivå med landsgjennomsnittet på nasjonale prøver. Grunnskolepoengene har økt over tid. Det er imidlertid ulikheter i læringsresultat mellom skolene i Kristiansund både på barnetrinnet og ungdomstrinnet.

99% av våre elever går over til videregående skole. Andelen av de som fullfører videregående skole i løpet av 5 år har økt fra 70,8 % for elever som startet i 2011 til 73 % for elever som startet i 2012. Resultatene er under resultatet for fylket, og under landsgjennomsnittet.

Andel av vår befolkning som har fullført videregående skole eller høyere utdanning er signifikant lavere enn fylket og landet forøvrig.

4.2. Hvor skal vi?

Hvordan opplever barn og unge at oppveksten er klok?

Barn og unge opplever samhörighet, glede, mestring, relasjonsbygging og samarbeid gjennom lek. Barn og unge med særskilte behov opplever å bli ivaretatt. Barn og unge er i et miljø preget av variert, praktisk og relevant opplæring rettet mot et fremtidig arbeidsliv. De opplever kreativ utforskning, fordypning og problemløsning i samarbeid med andre. De lærer opp i entreprenørskap. Barn og unge mestrer grunnleggende ferdigheter (lesing, skriving, regning, muntlig ferdigheter og digitale ferdigheter) godt, og gis mulighet for kritisk refleksjon og tenkning. De opplever mestring på sitt nivå. Barn og unge lærer bruk av digitale verktøy, trygg bruk av internett, lærer nettvett og å orientere seg i informasjonsflyten de blir utsatt for, lærer å sortere og forstå fordeler og ulemper/ farer i kunnskapsstrømmen.

Hvordan jobber de ansatte?

Ansatte legger til rette for arbeidsmåter som fremmer kreativitet og utforskning. De legger til rette for dybdelæring. Ansatte er faglig oppdaterte og planlegger gode og varierte undervisningsopplegg som skaper motivasjon. De tar utgangspunkt i barnets/ungdommens nivå og interesse, og tilrettelegger slik at alle barn og unge har mulighet til å bidra. Ansatte ser hele barnet/ungdommen og gir tilbakemelding som fremmer lærelyst. De har god kompetanse og kunnskap på hvordan de kan hjelpe og støtte barn og unge med særskilte behov i deres sosiale og faglige utvikling. Ansatte lærer bort bruk av digitale verktøy og veileder i hvordan bruke og oppføre seg i den digitale sfæren.

Fire mål som sikrer en oppvekst preget av klokhet

- Vi har trygge, myndiggjorte, kompetente og faglig oppdaterte medarbeidere.
- Vi rekrutterer, utvikler og beholder gode medarbeidere.
- Alle barn og unge opplever mestring på sitt nivå og har muligheter for kreativ utforskning både i lek og i læring.
- Alle barn og unge har mulighet til å gjennomføre videregående opplæring.

4.3. Hvordan kommer vi dit?

Vi har trygge, myndiggjorte, kompetente og faglig oppdaterte medarbeidere.

Vi rekrutterer, utvikler og beholder gode medarbeidere.

Tiltak:

- *Utvikle en organisasjon som er systematisk på å videreutvikle kompetanse og gi myndighet til medarbeiderne.*
- *Drive lederutvikling.*
- *Utvikle ansattes kompetanse.*
- *Ansette fagpersoner med alternative kompetanser.*

Hvordan forstå tiltakene:

Vi har plan for hospitering, mentorordning og videreutdanning.

Vi har en plan for veiledning av nyutdannede, for lærlinger og studenter i praksis.

Vi bygger opp et system for praksisveiledere, knyttet opp mot relevante høgskolemiljø.

Vi benytter ulike metoder for å oppdatere ansatte, som for eksempel e-læringskurs utarbeidet av kommunen.

Alle barn og unge opplever mestring på sitt nivå og har muligheter for kreativ utforskning både i lek og læring.

Tiltak:

- *Samarbeide regionalt, nasjonalt og internasjonalt om den beste praksisen.*
- *Utnytte systemkompetansen som finnes i fagmiljøene.*
- *Utnytte tverrfaglig kompetanse.*

Hvordan forstå tiltakene:

Vi har lærende møter der vi jevnlig reflekterer rundt barnets beste på system- og individnivå.

Vi har tverrfaglige profesjonelle lærende fellesskap med fokus på en undersøkende tilnærming og bruk av forskningsbasert kunnskap.

Vi reflekterer rundt utforskende og kreativ pedagogikk i barnehage og skole og utvikler ny praksis.

Vi involverer barn og unge i utvikling av ny praksis.

Alle barn og unge har mulighet til å gjennomføre videregående opplæring.

Tiltak:

- *Kommunen skal bruke kunnskapsbaserte metoder for å nå opp til minimum landsgjennomsnittet for gjennomføring av videregående opplæring.*
- *Ha tidlig fokus på vegringsatferd.*
- *Ha arbeidsverktøy for å forebygge at barn ikke ønsker å gå på skolen.*
- *Ruste barn og unge til å takle overganger gjennom oppveksten sin.*
- *Etablere et system for oppstartsamtaler.*

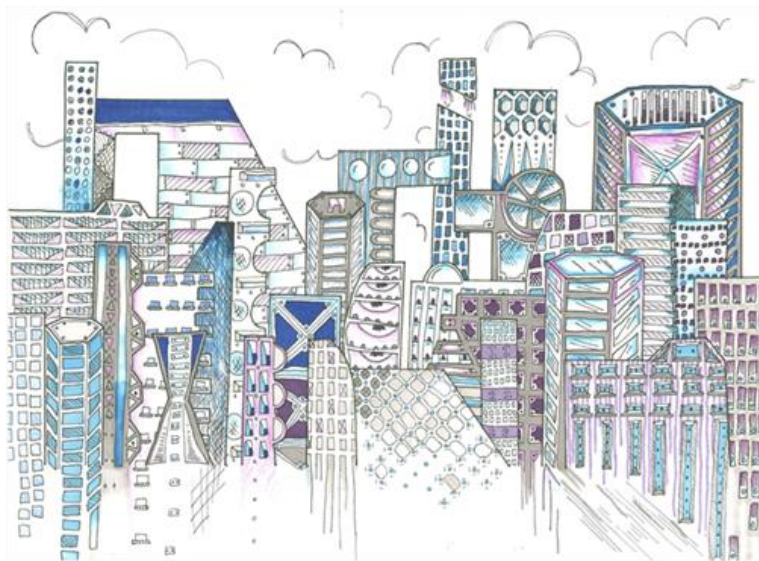
Hvordan forstå tiltakene:

Vi sikrer gode overganger fra barnehage og opp til videregående skole gjennom samarbeid.

Vi gir utfordringer for å sikre motivasjon og setter inn riktige tiltak til rett tid når barnet viser vegringsatferd.

Vi har oppstartsamtale/overgangssamtale for alle overganger (hjem/barnehage, barnehage/barneskole, barneskole/ungdomsskole og ungdomsskole/videregående skole).

5. Den smarte byen

5.1. Hvor er vi i dag?

Kultur og fritidstilbudet i Kristiansund er mangfoldig med mange og differensierte organiserte tilbud. Det er mindre tilbud til uorganisert ungdom.

Ungdataundersøkelsen fra 2017 viser at ungdom i Kristiansund har lavere deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter enn fylket og landet forøvrig. Det er også en lavere andel unge som er fornøyde med lokalmiljøet sitt i Kristiansund enn fylket og landet.

Vi har overgangsplaner for å sikre overgangen barnehage-skole og barneskole-ungdomsskole.

Vi har utarbeidet en IKT-strategi som sikrer lik standard på alle skoler: 1:1 dekning når det gjelder utstyr i tillegg til kompetanseheving av ansatte, innkjøp av programvare og oppgradering av nettverk.

5.2. Hvor skal vi?

Hvordan opplever barn og unge at oppveksten er smart?

Barn og unge gis mulighet for medvirkning. De blir inkludert i en eller flere grupper, og opplever at det er plass i et fellesskap og at alle er med. Vi sikrer muligheten for deltakelse for alle på fritiden, også for de som ikke deltar i organisert aktivitet. Barn og unge møter overganger som er sikret ved gode systemer som hjelper og gir råd. De er trygge på alle arenaer: i trygge, tilrettelagte barnehage- og skolebygg som holder dagens standard, i et trygt utemiljø og på en sikker skolevei. De møter teknisk utstyr som holder dagens standard, oppdatert programvare, digitale verktøy og læreverk og har tilgang til nettverk.

Hvordan jobber de ansatte?

Ansatte bruker ulike strategier for å nå det enkelte barnet og ungdommen, og legger til rette for ulike veier for å nå det endelige målet. Det forutsetter endringsvilje og god klasseledelse. Alle voksne møter det enkelte barn og ungdom med en grunnleggende respekt. Ansatte legger til rette for en god dialog mellom skole hjem og gir tilbud om foreldreveiledning. De samarbeider med ulike faggrupper rundt barnet, og bidrar til en god delingskultur.

Tre mål som sikrer at oppveksten er preget av å være smart

- Vi bruker innbyggerinvolvering (1) og medskapning (2) som naturlige metoder for å utvikle kommunen.
- Vi er i stand til å iverksette tiltak tidlig.
- Alle barn og unge gis muligheter for medvirkning i et trygt fellesskap.

1) Med innbyggerinvolvering menes at innbyggere, brukere, foreldre, foresatte og ansatte blir gitt mulighet til medvirkning.

2) Med medskapning menes at planer skapes ved at ansatte og brukere inviteres og involveres i prosesser, som gir mulighet for medvirkning.

5.3. Hvordan kommer vi dit?

Vi bruker innbyggerinvolvering og medskaping som naturlige metoder for å utvikle kommunen.

Tiltak:

- *Utvikle prosedyrer og systemer hvor innbyggerinvolvering og medskaping ligger som en naturlig del av prosessen.*
- *Invitere og involvere frivillige organisasjoner og næringslivet i kvalitetsutvikling.*
- *Søke tilbakemeldinger fra innbyggere, fra barn og unge og fra de som gir tilbudet/tjenesten.*

Hvordan forstå tiltakene:

Vi jobber frem et godt system for brukerinvolvering. Det innebærer å ha systemer for å gi tilbakemelding og å gjennomføre brukerundersøkelser jevnlig.

Vi har smarte, påkoblede digitale kommunikasjonsløsninger i alle enheter.

Vi inviterer og utfordrer andre i medvirkningsprosjekter: frivilligheten, kunstinstitusjoner og andre, arrangerer møteplass for lag, organisasjoner, næringsliv og kommune (frivillighetsforum).

Vi er i stand til å iverksette tiltak tidlig (tidlig innsats).

Tiltak:

- *Utvikle systemer hvor vi våger å se det som kan oppstå, samarbeide med andre om å være i forkant, ta en spørrende tilnærming og være endringsvillig.*
- *Etablere og videreføre tilbud som gir kort vei til hjelp.*

Hvordan forstå tiltakene:

Vi utvikler en felles observasjonspraksis og rutiner.

Vi sikrer at familier med utfordring får tett oppfølging, alle enheter har kunnskap om tiltak som virker og er i stand til å samarbeide om å iverksette dem slik at ressurser rundt familiene lettere kan mobiliseres.

Vi samarbeider bredt ved alvorlig bekymring – og vi tør å gå inn med nok kraft tidlig nok!

Alle barn og unge gis muligheter for medvirkning i et trygt fellesskap.

Tiltak:

- *Vi sikrer at barn og unge får mulighet til å medvirke med planlegging, gjennomføring og evaluering av egen hverdag.*
- *Vi etablerer en digital postkasse for barn og unge.*

Hvordan forstå tiltakene:

Vi har rutiner som sikrer barn og unges medvirkning systematisk.

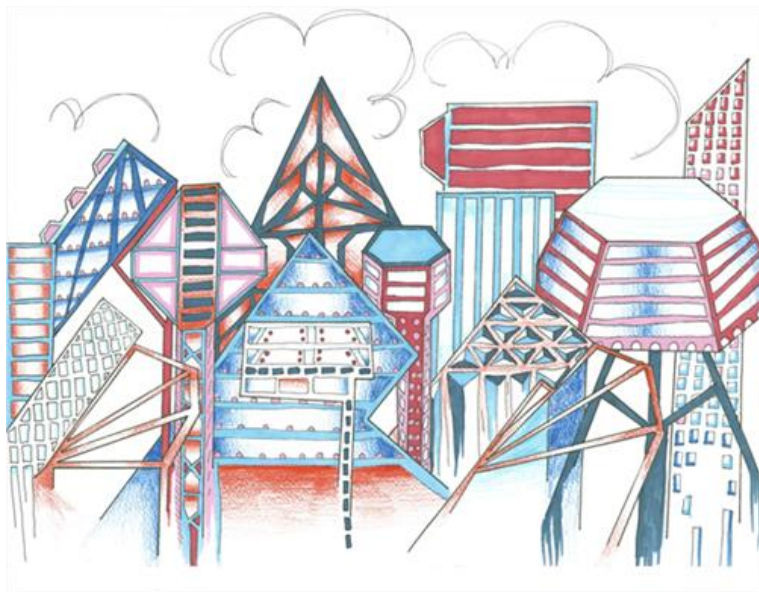
Vi sikrer at ansatte har god kompetanse om relasjoner.

Vi jobber for å utvikle barn og unges styrke til å møte motgang.

Vi gjennomfører systematisk intervju, barnesamtale og barnetråkk som et ledd i å sikre barn og unges medvirkning.

6. Den modige byen

6.1. Hvor er vi i dag?

Vi erkjenner at fagfornyelsen med bl.a. fokus på dybdelæring, krever at vi må prioritere annerledes og være modigere i prioriteringene våre.

Skolen skal la elevene utfolde skaperglede, engasjement og utforskertrang, og la dem få erfaring med å se muligheter og omsette ideer til handling» (fra overordnet delverdier og prinsipper for grunnopplæringen).

Kreativitet er sammen med kommunikasjon, kritisk tenkning og samarbeid viktige kompetanser i fremtiden» (OECD).

Det er egne innføringstilbud både på Allanengen og Nordlandet ungdomsskole. Det er forsterket tilbud på Dale barneskole og Nordlandet ungdomsskole, som gir tilbud til elever og veiledning til nærskoler.

Opplæringstjenesten har egen minoritetsspråklig veileder som bistår barnehagene med veiledning. Barn og unge med behov for logoped, tilbys dette som et lavterskeltilbud.

Tverrfaglig helsestasjon samhandler på tvers av ulike fagområder/grupper.

Enhet for barn, familie og helse har eget psykisk helsetjeneste for barn og unge.

6.2. Hvor skal vi?

Hvordan opplever barn og unge at oppveksten er modig?

Barn og unge prøver ut nye digitale verktøy og ny metodikk. De får tid og rom til kreativitet og utforskning.

Opplæringen er preget av å være variert, praktisk og relevant. Elevene får anledning til å fordype seg i tema og til «rike oppgaver», som er problemløsningsoppgaver som innbyr til samarbeid med andre. De deltar i Ungt Entreprenørskap (som tilbyr pedagogiske programmer der samarbeid mellom utdanning og arbeidsliv står sentralt), der de får prøve seg som fremtidens gründere.

Hvordan jobber de ansatte?

Ansatte evaluerer og har mot til å kaste det som ikke virker. De våger å tenke nytt når det gjelder valg av metodikk og læringsarena. De våger å se etter alternative måter å organisere arbeidet på. De bruker ulike læringsstrategier for å nå det enkelte barnet, og legger til rette for ulike veier for å nå det endelige målet. Ansatte jobber forskningsbasert i samarbeid med høyskole- og universitetsmiljø. De legger til rette for medvirkning fra barn.

Ansatte legger til rette for arbeidsmåter som fremmer kreativitet, innovasjon og entreprenørskap og som styrker praktisk estetiske fag.

Fire mål som sikrer en oppvekst som er preget av å være modig

- Vi har en kunnskapsbasert gjennomgang av det vi driver med, har en kritisk vurdering, og slutter med det som ikke virker.
- Vi utnytter handlingsrommet som vi har.
- Alle barn og unge får fordype seg og de får prøve ut nye digitale verktøy og ny metodikk i samarbeid med andre.
- Alle barn og unge er forberedt til de nødvendige samfunnsmessige endringer de vil oppleve i sin livstid, som konsekvens av menneskeskapte klimaendringer.

6.3. Hvordan kommer vi dit?

Vi har en kunnskapsbasert gjennomgang av det vi driver med, har en kritisk vurdering, og slutter med det som ikke virker.

Tiltak:

- *Samarbeide tett med relevante forsknings- og kompetansemiljø.*
- *Utvikle evalueringskompetansen i kommunen som involverer hele organisasjonen.*
- *Ha gjennomgang av system, strukturer og forløpstenkning for å nå målene.*

Hvordan forstå tiltakene:

Vi jobber kunnskapsbasert og tverrfaglig, slik at riktig kompetanse blir brukt på riktig sted etter behov.

Vi har kontinuerlig kritisk vurdering av hvordan vi organiserer arbeidet vårt med barnets beste i fokus.

Vi utnytter handlingsrommet som vi har.

Tiltak:

- *Gjøre modige prioriteringer.*
- *Legge til rette for fleksible lokaler, som møter fremtidige behov.*

Hvordan forstå tiltakene:

Vi utnytter det handlingsrommet som ligger i økonomisk ramme, prioritering av oppgaver og ansatte.

Vi bruker mulighetene som ligger i digitale løsninger for effektivisering og dermed mer vridning av ressurser til tjenesteyting og tjenesteutvikling.

Vi bygger for fremtiden og utnytter det potensialet som er i eksisterende bygg.

Alle barn og unge får fordype seg og de får prøve ut nye digitale verktøy og ny metodikk i samarbeid med andre.

Tiltak:

- *Bruke digitale løsninger.*
- *Bruke arbeidsmåter som fremmer kreativitet, innovasjon og problemløsning.*
- *Gi barn og unge reelle utfordringer.*

Hvordan forstå tiltakene:

Vi har utstyrt alle enheter med tilstrekkelige digitale verktøy til enhver tid.

Vi utarbeider og bruker ny teknologi og metodikk.

Alle barn og unge er forberedt til de nødvendige samfunnsmessige endringer de vil oppleve i sin livstid, som konsekvens av menneskeskapte klimaendringer.

Tiltak:

- *Gi kunnskap om klimaendringer og hvordan naturen endrer seg*
- *Ha fokus på økologisk bærekraft, både i form av handlinger og holdninger*
- *Formidle trygghet for at utfordringene kan løses gjennom nytenking og handling, og at menneskelig aktivitet kan aktivisere, påvirke og bremse klimaendringer.*

Hvordan forstå tiltakene:

Vi setter klima og miljø på dagsorden og går foran som klimavennlige eksempler.

7. Enhetenes egne handlingsplaner

Oppvekstplanen er en overordnet strategiplan, og den viser retning for alle som jobber innenfor oppvekst. Handlingsplaner for den enkelte enhet og for en samlet oppvekstsektor skal bygge på den helhetlige oppvekstplanen. Det er jobbet og skal jobbes videre med handlingsplanene, både på tvers av enheter, mellom like enheter (skoler og barnehager) og samlet. Dette for å sikre like prosesser og et bedre flerfaglig og tverrfaglig samarbeid.

Hva skal handlingsplanene inneholde?

Handlingsplanene har en klar sammenheng med målene og tiltakene som er presentert i helhetlig oppvekstplan. Enhetens handlingsplan viser hvordan enheten skal bidra med aktiviteter for å nå målene presentert i oppvekstplanen. Enhetene hver for seg og sammen må bryte ned målene og tiltakene i oppvekstplanen - definere hvilke aktiviteter de skal sette inn for å bidra, definere ansvar og tidsfrister.

Hvordan evalueres måloppnåelsen?

Evaluering av måloppnåelse vil skje gjennom handlingsplanene. På lengre sikt vil måloppnåelsen vise seg i statistikk, nøkkeltall og resultater på undersøkelser, som for eksempel gjennomføring av videregående skole, antall barn med tiltak fra barnevernet, Ungdataundersøkelsen, elevundersøkelsen, antall læringsmiljøsaker og lignende.

8. Kunnskapsgrunnlag

Barnekonvensjonen:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/fns-barnekonvensjon/id88078>

Opplæringsloven:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>

Lov om barnehager:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Rammeplan for barnehagen:

<https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-for-barnehagen-bokmal2017.pdf>

Læreplanen for Grunnskolen:

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/>

Fagfornyelsen:

<http://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagfornyelsen>

Barnevernloven:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-07-17-100>

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester (24.06.11):

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30>

Forskrift om kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten (01.04.03):

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2003-04-03-450?q=helsefremmende>

Forskrift om pasientjournal (20.06.14):

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2014-06-20-42?q=pasientjournal>

Samfunnsdelen av kommuneplan for Kristiansund:

<https://innsyn.kristiansund.kommune.no/RegistryEntry/ShowDocument?registryEntryId=393338&documentId=>

Folkehelseprofilen for kristiansund 2018:

<https://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=1505&sp=1&PDFAAr=2018>

Møreforskning Voldas rapport: «Levevilkår i Kristiansund – et forprosjekt fra 2011»:

<http://www.moreforsk.no/om-oss/nyhetsarkiv/samfunn/1118/0/>

Ungdataundersøkelsen fra 2017:

<http://www.ungdata.no/>

Elevundersøkelsen fra 2017:

<https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsmiljoe/elevundersoekelsen/moere-og-romsdal-fylke?>

9. Vedlegg

Vedlegg 1: Handlingsplan for Varm by-nytt forslag

Vedlegg 2: Handlingsplan for Klok by-nytt forslag

Vedlegg 3: Handlingsplan for Smart by-nytt forslag

Vedlegg 4: Handlingsplan for Modig by-nytt forslag

Vedlegg 1: Handlingsplan for Varm by-nytt forslag

Varm by – Barn og unge skal oppleve inkludering og fellesskap – noe som krever tett samarbeid og samordning av tjenestene.				
Delmål	Tiltak	Aktiviteter	Ansvar	Tidsplan
Vi samarbeider tverrfaglig og flerfaglig, og har barn og ungdoms livsmestring i sentrum.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Samlokalisere kompetanse og jobbe for mer samhandling mellom tjenestene</i> • <i>Bruke ambulerende team som jobber over tid i enhetene</i> • <i>Utvikle et system som sikrer at samarbeid og ansvarsfordeling fungerer</i> • <i>Skape en delings- og utviklingskultur (blant utførerne av tjenestene)</i> • <i>Invitere enheter som jobber med barn og unge til «tegnebordet» for å utarbeide konkrete forslag til hvordan samhandling og/eller samlokalisering best kan gjøres i kommunen for å oppnå synergier mellom enhetene</i> <p>Hvordan forstå tiltakene: Vi samhandler bredt - helse, kultur og frivillighet i skole, barnehage og SFO. Vi samordner tverrfaglige tjenester gjennom å organisere felles møtedager/treffpunkt for å kunne samarbeide lettere. Vi kjenner til hverandres kompetanse og driver god intern markedsføring</p>			
Alle barn og unge opplever at de er inkludert og del av et fellesskap, som gjør at de får muligheten til å leve et meningsfullt liv.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Gi barn og unge mulighet til å utvikle livsmestring</i> • <i>Vi har verktøy for å forhindre mobbing</i> • <i>Vi skal planlegge etter styrt bosetting</i> • <i>Gi alle barn og unge tilgang på et variert og godt fritidstilbud uavhengig av familiens økonomi</i> • <i>Involvere frivillige organisasjoner og innbyggere</i> • <i>Barnehage-skoleområdene skal være tilgjengelige for nærmiljøaktiviteter</i> <p>Hvordan forstå tiltakene: Vi jobber systematisk slik at alle barn og unge sikres et godt oppvekstmiljø, bl.a. gjennom systematisk observasjon, analysearbeid og tiltak for enkeltbarn og grupper. Vi har fokus på å tilpasse til den enkeltes forutsetninger og at alle er inkludert i et fellesskap. Vi går kontinuerlig gjennom våre fritidstilbud slik at de er attraktive og varierte, og gjør de kjent gjennom oppdatert informasjon om de ulike fritidstilbudene på kommunes hjemmeside. Vi sørger for at kultur- og fritidsaktiviteter gjøres tilgjengelig for barn og unge, uavhengig av ressurser bl.a. ved bruk av utstyrssentral og opplevelseskort. Vi sikrer tilgjengelighet på oppvekstområdene ved å arbeide for universell utforming, bilfrie områder og trygge veier med sykkelstier og gangveier. Vi bruker nærmiljø og friluftsområder aktivt som arena for læring, lek og fysisk aktivitet.</p>			

<p>Alle barn og unge i Kristiansund opplever fremtidstro, og gis redskaper til å tro at de mestrer fremtiden.</p> <p>Alle barn og unge har en solid psykisk og fysisk plattform - opplever aksept for hvem de er, hva de tror på, hvem de forelsker seg i.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Utvikle et godt grunntilbud og i tillegg tilby et styrket tilbud med fokus på psykisk helse</i> • <i>Alle barn og unge deltar i planlegging, gjennomføring og evaluering av egen hverdag.</i> • <i>Vi legger til rette for at vi har ansatte med relevant kompetanse om barn og unges utvikling og sosialisering</i> • <i>Vi har ansatte som framsnakker og verdsetter mangfold</i> • <i>Gi barn og unge en helsefremmende oppvekst</i> <p>Hvordan forstå tiltakene:</p> <p>Vi har fokus på prosesser som ruster barn og unge til å takle medgang og motgang og til å mestre framtiden på en best mulig måte</p> <p>Vi arbeider forebyggende med barns fysiske og psykiske helse bl.a. gjennom felles forebyggende tiltak og en tilgjengelig hjelpe- og helsetjeneste. Vi har også god samhandling mellom tjenestene internt og eksternt for å tilby individuell hjelp for de som trenger det</p> <p>Vi samarbeider og samhandler bredt med kunst, kultur, frivillighet og næringsliv slik at barn og unge får ulike erfaringer og muligheter til å oppleve kreativitet og mestring.</p>			

Vedlegg 2: Handlingsplan for Klok by-nytt forslag

Klok by – Barn og unge opplever mestring, utforskning og kreativitet – noe som krever motiverte ansatte med høy kompetanse og endringsvilje.				
Delmål	Tiltak	Aktiviteter	Ansvar	Tidsplan
<p>Vi har trygge, myndiggjorte, kompetente og faglig oppdaterte medarbeidere.</p> <p>Vi rekrutterer, utvikler og beholder gode medarbeidere.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Utvikle en organisasjon som er systematisk på å videreutvikle kompetanse og gi myndighet til medarbeiderne</i> • <i>Drive lederutvikling</i> • <i>Utvikle ansattes kompetanse</i> • <i>Ansette fagpersoner med alternative kompetanser</i> <p>Hvordan forstå tiltakene: Vi har plan for hospitering, mentorordning og videreutdanning. Vi har en plan for veiledning av nyutdannede, for lærlinger og studenter i praksis. Vi bygger opp et system for praksisveiledere, knyttet opp mot relevante høgskolemiljø. Vi benytter ulike metoder for å oppdatere ansatte, som f.eks. eLæringskurs utarbeidet av kommunen.</p>			
<p>Alle barn og unge opplever mestring på sitt nivå og har muligheter for kreativ utforskning både i lek og læring.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Samarbeide regionalt, nasjonalt og internasjonalt om den beste praksisen</i> • <i>Utnytte systemkompetansen som finnes i fagmiljøene</i> • <i>Utnytte tverrfaglig kompetanse</i> <p>Hvordan forstå tiltakene: Vi har lærende møter der vi jevnlig reflekterer rundt barnets beste på system- og individnivå. Vi har tverrfaglige profesjonelle lærende fellesskap med fokus på en undersøkende tilnærming og bruk av forskningsbasert kunnskap. Vi reflekterer rundt utforskende og kreativ pedagogikk i barnehage og skole og utvikler ny praksis. Vi involverer barn og unge i utvikling av ny praksis.</p>			
<p>Alle barn og unge har mulighet til å gjennomføre videregående opplæring</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kommunen skal bruke kunnskapsbaserte metoder for å nå opp til minimum landsgjennomsnittet for gjennomføring av videregående opplæring</i> • <i>Ha tidlig fokus på vegringsatferd</i> • <i>Ha arbeidsverktøy for å forebygge at barn ikke ønsker å gå på skolen</i> • <i>Ruste barn og unge til å takle overganger gjennom oppveksten sin</i> • <i>Etablere et system for oppstartsamtaler</i> <p>Hvordan forstå tiltakene: Vi sikrer gode overganger fra barnehage og opp til videregående skole gjennom samarbeid. Vi gir utfordringer for å sikre motivasjon og setter inn riktige tiltak til rett tid når barnet viser vegringsatferd. Vi har oppstartsamtale/overgangssamtale for alle overganger (hjem/barnehage, barnehage/barneskole, barneskole/ungdomsskole og ungdomsskole/videregående skole).</p>			

Vedlegg 3: Handlingsplan for Smart by-nytt forslag

Smart by – Barn og unge skal medvirke i eget liv – noe som krever bred involvering, tverrfaglighet og digitale løsninger.				
Delmål	Tiltak	Aktiviteter	Ansvar	Tidsplan
Vi bruker innbyggerinvolvering og medskapning som naturlige metoder for å utvikle kommunen.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Utvikle prosedyrer og systemer hvor innbyggerinvolvering og medskapning ligger som en naturlig del av prosessen</i> • <i>Invitere og involvere frivillige organisasjoner og næringslivet i kvalitetsutvikling</i> • <i>Søke tilbakemeldinger fra innbyggere, fra barn og unge og fra de som gir tilbudet/tjenesten</i> <p>Hvordan forstå tiltakene: Vi jobber frem et godt system for brukerinvolvering. Det innebærer å ha systemer for å gi tilbakemelding og å gjennomføre brukerundersøkelser jevnlig. Vi har smarte, påkoblede digitale kommunikasjonsløsninger i alle enheter. Vi inviterer og utfordrer andre i medvirkningsprosjekter: frivilligheten, kunstinstitusjoner og andre, arrangerer møteplass for lag, organisasjoner, næringsliv og kommune (frivillighetsforum).</p>			
Vi er i stand til å iverksette tiltak tidlig.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Utvikle systemer hvor vi våger å se det som kan oppstå, samarbeide med andre om å være i forkant, ta en spørrende tilnærming og være endringsvillig</i> • <i>Etablere og videreføre tilbud som gir kort vei til hjelp</i> <p>Hvordan forstå tiltakene: Vi utvikler en felles observasjonspraksis og rutiner. Vi sikrer at familier med utfordring får tett oppfølging, alle enheter har kunnskap om tiltak som virker og er i stand til å samarbeide om å iverksette dem slik at ressurser rundt familiene lettere kan mobiliseres. Vi samarbeider bredt ved alvorlig bekymring – og vi tør å gå inn med nok kraft tidlig nok!</p>			
Alle barn og unge gis muligheter for medvirkning i et trygt fellesskap.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Vi sikrer at barn og unge får mulighet til å medvirke med planlegging, gjennomføring og evaluering av egen hverdag.</i> • <i>Vi etablerer en digital postkasse for barn og unge</i> <p>Hvordan forstå tiltakene: Vi har rutiner som sikrer barn og unges medvirkning systematisk. Vi sikrer at ansatte har god kompetanse om relasjoner. Vi jobber for å utvikle barn og unges styrke til å møte motgang. Vi gjennomfører systematisk intervju, barnesamtale og barnetråkk som et ledd i å sikre barn og unges medvirkning.</p>			

Vedlegg 4: Handlingsplan for Modig by-nytt forslag

Modig by – Barn og unge er oppdaterte og forberedt på samfunnsendringene gjennom fordypning – noe som krever modige prioriteringer og innovasjon.				
Delmål	Tiltak	Aktiviteter	Ansvar	Tidsplan
Vi har en kunnskapsbasert gjennomgang av det vi driver med, har en kritisk vurdering og slutter med det som ikke virker.	<ul style="list-style-type: none"> Samarbeide tett med relevante forsknings- og kompetansemiljø Utvikle evalueringskompetansen i kommunen som involverer hele organisasjonen Ha gjennomgang av system, strukturer og forløpstenkning for å nå målene <p>Hvordan forstå tiltakene: Vi jobber forskningsbasert og tverrfaglig, slik at riktig kompetanse blir brukt på riktig sted etter behov. Vi har kontinuerlig kritisk vurdering av hvordan vi organiserer arbeidet vårt med barnets beste i fokus.</p>			
Vi utnytter handlingsrommet som vi har.	<ul style="list-style-type: none"> Gjøre modige prioriteringer Legge til rette for fleksible lokaler, som møter fremtidige behov <p>Hvordan forstå tiltakene: Vi utnytter det handlingsrommet som ligger i økonomisk ramme, prioritering av oppgaver og ansatte. Vi bruker mulighetene som ligger i digitale løsninger for effektivisering og dermed mer vridning av ressurser til tjenesteyting og tjenesteutvikling. Vi bygger for fremtiden og utnytter det potensialet som er i eksisterende bygg.</p>			
Alle barn og unge får fordype seg og de får prøve ut nye digitale verktøy og ny metodikk i samarbeid med andre.	<ul style="list-style-type: none"> Bruke digitale løsninger Bruke arbeidsmåter som fremmer kreativitet, innovasjon og problemløsning Gi barn og unge reelle utfordringer <p>Hvordan forstå tiltakene: Vi har utstyrt alle enheter med tilstrekkelige digitale verktøy til enhver tid. Vi utarbeider og bruker ny teknologi og metodikk.</p>			
Alle barn og unge er forberedt til de nødvendige samfunnmessige endringer de vil oppleve i sin livstid som konsekvens av menneskeskapte klimaendringer.	<ul style="list-style-type: none"> Gi kunnskap om klimaendringer og hvordan naturen endrer seg Ha fokus på økologisk bærekraft, både i form av handlinger og holdninger Formidle trygghet for at utfordringene kan løses gjennom nytenking og handling, og at menneskelig aktivitet kan aktivisere, påvirke og bremse klimaendringer <p>Hvordan forstå tiltakene: Vi setter klima og miljø på dagsorden og går foran som klimavennlige eksempler.</p>			